

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori neștrănoate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
URBURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukow Nechf.,
W. A. Angenold & Emorio Lea-
ner, Heinrich Schalek, A. O-
peltz Nachf., Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Erzsébet-körut.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — REGULAMENȚUL pe pagina
2-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în două zi
Abonamente pentru Austro-Ungari
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
cile poștale din țară și di-
stara și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mar-
targul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 149.

Brașov, Sâmbătă 11 (24) Iulie

1909.

Intellectualismul în școală.

Acuma că s'a încheiat anul șco-
lastic cu rezultatele sale mai mult
desigur teoretice decât educative în
înțelesul pedagogiei științifice, socotim
a nu fi fără folos, pentru lu-
mea noastră profesorală, reproducerea
ideilor dintr'un articol publicat în
„Voința Națională“*) sub titlul de
mai sus, după revista germană „Pae-
dagogisches Neuland“ din Leipzig.
Vom întregi firește ideile reproduce
cu experiențele noastre.

Astăzi s'a schimbat idealul nostru
de cultură, pornindu-se lupta pentru
înlăturarea idealului vechiu. Notele
caracteristice ale idealului vechiu sunt:
intellectualismul, universalismul și
transcendentismul, adică predomina-
rea dezvoltării inteligenței — a științei
și fuga din lumea aievea și contim-
porană în cea trecută, îndeosebi în
cea antică. Lupta e veche, căci de
mult se știe că viața sufletească a
omului nu se manifestă numai prin
inteligența, ci și prin imaginațiune,
prin sentiment și prin voință. Prin
urmare, școala actuală îngrijindu-se
numai de dezvoltarea inteligenței, e
unilaterală și deci are trebuință de o
reformă radicală.

Intellectualismul domnește mai
ales în școalele înalte. Pricina e,
între altele, filosofia lui Hegel, care
precum se știe, reduce întreaga viață
sufletească la cugetare. Sub înrău-
rirea acestui „dictator al Germaniei
spirituale“, a pătruns în veacul tre-
cut intelectualismul până și în gim-
nasiile clasice, îndeosebi în studiul
limbelor vechi. Von Humboldt aș-
tepta, cu drept cuvânt, dela limbile
vechi fecundarea întregii vieți sufle-
tești a tinerimei prin studiarea ope-
relor clasice ale literaturii vechi,
acuma însă a fost ajuns școala să
aștepte dela gramatica latinească să
deprinză pe tineri a cugeta logic!

*) Nr. 7198 de Sâmbătă, 27 Iunie a. c.

Gramatica ajunsese de sus până jos
temelia învățării limbilor clasice și
miezul acesteia era deprinderea re-
gulelor și excepțiilor ei, prin lucrări
scrise. Scriitorii vechi îi întrebunța
tot numai ca deprinderi gramaticale,
iar cuprinsul lor îl privia ca de pu-
țină importanță. Astfel tinerimea stu-
dioasă n'a tras nici un folos din co-
morile culturale ale lumii antice.
Herbart s'a ridicat împotriva acestei
greșeli, criticând pe filologi, cari pun
tot temelii pe gramatică și pe dic-
ționar, crezând că așa cultivă jude-
cata tinerimei, ca și cum n'ar fi lu-
mea plină de oameni care s'au cul-
tivat din contactul cu lumea din zi-
lele noastre.

În anul 1890 programele prusi-
ene au ținut seamă de ideile lui
Herbart, în această materie; dar
peste zece ani au căzut din nou în
gramatică și în teme... Astfel intelec-
tualismul a copleșit din nou toate
școalele, dela universități până la
școalele primare. Cultivarea imagina-
ției ca și educația artistică e negli-
jată aproape cu totul, cu toate că
imaginația e tot așa de folositoare
omului ca și inteligența și prin ur-
mare neglijându-se se păcănește o
parte principală a vieții sufletești.

Învățarea limbii materne e dea-
semenea în așa hal, încât tinerimea
se lipsește de înrăurirea-i înălțătoare,
ba adesea se ajunge a se desgusta
pentru viața întregă de cei mai de
frunte poeți și scriitori. Au făcut din
poezii bucăți de cetire pe care le tra-
tează metodic, le măcelăresc și ciu-
pătesc de nu se alege nimic de ele.

Și aceasta în gimnaziile naționale.
Ce să zicem despre studiul literaturii
naționale în gimnaziile străine, unde
punctul de concentrare al întregu-
lui învățământ se cere, se impune în
învățarea literaturii poporului domi-
nant... Nu cerem — zice profesorul
G. Budde, autorul articolului din re-
vista germană menționată, — nu ce-

rem să se reducă poeziile și bucățile
literare numai la o petrecere estetică.
Arta se adresează la oameni, care
simt intelectualicește, moralicește și
esteticicește; deci nu trebuie să se în-
lăture cu totul punctul intelectual. Dar
lucrurile principale pe ori ce treaptă a
învățământului este ca tinerul sau
copilul să înțeleagă bucată ca un
tot, s'o simtă și s'o guste. Numai atâta
explicație să i se facă cât e necesară
spre a ajunge la acest scop... Las' că
ajung unii tineri la examenul de ma-
turitate, fără să fie în stare a-și con-
centra, în mod sistematic și firesc,
cunoștințele împrăștiaste asupra che-
stiunii ce li se cere; și limbajul e
scâlciat, fără proză rotunzită și fără
ortografie. Pedagogia științifică, pe
de alta parte cere a se da cea mai
mare îngrijire și educației voinței. „For-
marea caracterului trebuie să fie inde-
letnicirea de căpetenie a școlii“...

Înlături cu domnia absolută în
școli a intelectualismului. În adevăr
ce ne-ar folosi toată cultura științifi-
că și estetică, dacă nu vom avea
suflete simțitoare și caractere sator-
nice? Cu cât e omul mai luminat in-
telectualicește cu atâta are mai mare
trebuință de tărie și de adâncire su-
fletească. Aceasta e datoria școlii;
dar întemeiată cum este pe intelec-
tualism, nu și-o îndeplinește.

Îndreptățită este și cererea de a
nu lăsa în părăsire educația fizică și
întărirea caracterului... Pedagogia in-
dividualistă atacă intelectualismul de
azi, cerând în loc de numai știință,
putința de a lucra însoțită de cul-
tura artistică. Aceasta pedagogie pri-
vește ca dușmanul cel mai primej-
dios, studiul limbilor vechi; dar a-
runcă, odată cu scaldătoarea și copilul
dintr'ansa, — nefăcând — cum ar
trebui, deosebire între fondul înalt
cultural al operelor antice și între în-
vățătura seacă a gramaticii. Progra-
mul, de studii de pe la 1898, în Ro-
mânia, caută să rezolve această che-
stie, în favorul fondului cultural an-

tic, lăsând gramatica pe al 3-lea plan
de acțiune școlară.

Încheierea acestui articol este, că
nu trebuie să se cază nici într'alt es-
trem, ci că trebuie să se facă o sin-
teză, ținându-se seamă de inteligență,
de imaginațiune, de sentiment și de
voință. Hegel a prea nivelat învăța-
mântul în interesul statului; trebuie,
azi să se dea loc liber și prilejuri
dese dezvoltării inițiativei personali-
tății omenești, după pilda învățămân-
tului din Anglia.

Gracchus.

Medicii sârbi și congresul medicilor
din Budapesta. Din Belgrad se anunță,
că reuniunea medicilor sârbi a decis alături
să nu participe la congresul internațional
al medicilor, convocat la Budapesta. Moti-
vele acestei hotărâri nu se spun. Presu-
punem însă că hotărârea medicilor stă în
legătură cu evenimentele din Agram și cu
ceștiunea naționalităților din Ungaria, cu
care s'a ocupat și memoriul medicilor din
România.

Ziarele maghiare aduc știrea, că me-
dicii din Budapesta Dr. Wein Dezső și
Dr. Preisz Hugo (ambii probabil Evrei)
publică scrisori deschise, în cari declară
că conținutul memoriului medicilor din
România este dela prima până la ultima
literă o „minciună încornurată“. Tacii
Șloim!

Un savant francez despre neparticiparea
medicilor rom. la congresul din Budapesta.
Zilele trecute a apărut în revista științifi-
că franceză „Revue generale des Scien-
ces pures et appliquees“, un articol semnat
de cunoscutul savant francez și director
al acestei reviste, d-l Dr. Louis Olivier, în
care se comentează în mod foarte favora-
bil memoriul medicilor români și hotărâ-
rea lor, de a nu participa la congresul din
Budapesta. Iată la ce concluziune ajunge
distinsul scriitor francez:

„Credem a ști că protestarea medicilor
și biologilor români ridică, în acest
moment, o îndreptățită emoțiune în cancel-
lării și că anunțatul congres se va resimți
nu numai de abținerea lor, dar chiar de
acea a unui mare număr dintre confrății
lor străini...“

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Mireasa din Kandanos.

— De Emerich v. Gatti. —

Primăvara anului 1897 aduse asupra
insulei Creta iarăși timpuri furtunoase și
sângeroase. Din o simplă ceartă între
câțiva soldați turci și plugari greci. se
iscă o încăerare mare, care prindea te-
ren din ce în ce mai mare. Focul luptei
se lăța cu uțea fulgerului peste în-
treaga insulă și cei ce nu putură fugi de
cu bună vreme, fură uciși fără cruțare.

Puterile europene se înțelesesă să
facă ordine în insulă și trimiseră vase de
războiu și trupe, cari cuprinsesă posturile
și toate pozițiile de pe țărmul inzulei.

În zilele prime ale lui Martie din
anul numit se lăți vestea, că în părțile
sud-vestice ale inzulei, în orașul Kandanos,
locuitorii precum și mica garnizoană a
acelui oraș ar fi impresurați de o ceată
puternică de insurgenți. În urma acestei
vesti conziul admiralilor hotărâ de a trimi-
te numai decât ostași pentru mântuirea
cetățenilor și garnizoanei din Kandanos.
În aceeași zi mai multe vase de războiu,
între cari și vasul austriac „Stefania“ pri-
miseră ordin de a debarca la țărm ostași

cari se meargă în ajutorul celor impresurați.

Pe vremea aceea eram cadet pe „Stefania“. În 7 Martie începu intrarea trupelor în insulă. Comanda supremă peste trupele de expedițiune aliate o purta căpitanul englez Rainier. La expedițiunea aceea fui și eu comandat.

Înainte de amiază la zece oare se
puse trupa în mișcare. Seara ajunserăm
într'un sat cu numele Sianpakos, iar eu
primisem ordin să stau cu doisprezece
oameni în avantposturi. Ne așezarăm în
posturi la marginea unei păduri de olivi,
iar eu mă pusei să spionez terenul. Toc-
mai mă coboram cu mare băgare de sea-
mă de pe o coastă la vale, când deodată
mă oprii localui ca înlemnit. La lumina
lunei pline văzui un om răzimat de un
trunchiu de copac și în acea clipă scoase
revolverul din tașcă. Omul acela
se depărta de lângă arbore și înaintă un
pas spre mine. După port se vedea a fi
insurgent.

Acesta, după ce mă fixă puțin, ridică
deodată mâna dreaptă în sus, pași încă un
pas spre mine...

— Emerich! — strigă el în cea mai
curată limbă germană »într'adevăr tu
ești?«

Eu de surprins ce eram nu putui
rosti nici un cuvânt.

— Nu mă mai cunoști? — continuă
el — eu sum Emilian Gerkopolos.

— Emilian! strigai eu plin de bu-
curie, într'adevăr tu ești? E cu puțință
oare?...

Într'adevăr, el era Emilian Gerkopu-
los, fiul unui comerciant bogat din Corint,
pe care tatăl său îl trimise cu doi ani
înainte la o filială a sa din Fiume.
Acolo am făcut cunoștință cu dânsul, ba
am legat pretinie intimă la oaltă. Și acum
pretinul meu sta înaintea mea în codrii
Cretei ca insurgent și cu arma în mână...

— Emilian, zisei eu după o vreme,
cum ai ajuns tu aci?

D'apoi, răspuse el, aceasta te minu-
nează pe tine într'atâta? Vrei să știi, cum
m'am răfăcit eu pe aci? Iată cum: Cu trei
săptămâni înainte de aceasta am părăsit
Corintul și m'am înrolat ca voluntar în
trupa insurgenților pentru a fi de aju-
tor fraților mei de sânge în lupta lor sfântă
pentru libertate.

Eu mă uitai la fața prietinelui meu
și, cu toate că acesta vorbea cu o însufle-
țire oarecare, totuși observai pe fruntea
lui un nor de întristare. Pe baza vechei
noastre pretinii am încercat să-l ispitesc
spunându-i nedumerirea mea.

Emilian tăcu câteva clipe, apoi începu
din nou:

— Emerich, tu ai observat bine. As-

cultă-mă: Cu o săptămână înainte de a-
ceasta, pe când spionam des de dimineață
într'o vale spre ost dela Kandanos pe Turci,
și pe când chiar eșiam din un tufș de
oleandrii, se oferii ochilor mei o priveliște
nu de toate zilele. Pe iarbă lângă o tufă
zării un corp omenesc plin de sânge.
După port era Turc, iar lângă el în ge-
nunchi și plângând cu sughițuri o tânără
fată turcoaică. Vălul îi era dat la o parte
și văzui trăsăturile feții, trăsături pe cari nu
le pot uita... Fata, cât ce mă zării, se ri-
dică și voi să fugă. Eu însă o ajunsei în-
dată, o prinsei de mână și începu să-i
vorbesc cu cuvinte blânde și o liniștii în-
tr'atâta, încât îmi spuse toată jalea ei.

»Tatăl meu — începu dânsa — ar-
gintarul din Kandanos, Ali Hamdis, s'a
dus aseară pe câmp pentru ca să caute o
capră ce se perdu eri. Azi dimineață m'am
pornit ca să-l caut, după ce văzui că nu
se mai întorcea acasă și... aci... aci! zise
ea abia vorbind de pl nsul în care erupse
din nou, îl aflai cu pieptul străpuns de
glont.«

Într'aceea — continuă Emilian —
auzii un zgomot prin tufșul din apropiere
și în clipa următoare stătu înaintea mea
căpitanul insurgenților, sub a căruia co-
mandă servesc și eu, cu numele Cyriakos
Papenision. Aigija, așa se numia fata, tre-
sări la vederea celui om dur și sălbatic
și iute își acoperi fața cu vălul. Cu toate

Griza ministerială din Franța. Intreaga presă franceză parisiacă își exprimă mirarea de căderea ministerului Clemenceau a cărui situație părea întărită după discuția despre politica generală. În genere se crede că d-l Clemenceau însuși și-a pricinuit căderea când a vorbit de umilirea de la Algeiras. Aceste cuvinte au jcnit patriotismul Camerei. În ședința de Mercuri a Camerei, când s'a dat ministerului un vot de blam, 175 deputați erau în concediu, printre cari mulți partizani ai lui Clemenceau, mai cu seamă delegația parlamentară, care a plecat spre Suedia și Danemarca sub prezidenția d-lui D'Etournelles de Constant. Aproape toate ziarele critică în mod sever pe fostul prim-ministru. Cu prilejul răsturnării ministerului Clemenceau, Bursa muncii a fost pavozată de către șefii sindicalisti. Impiegații poștali și telegrafisti au primit știrea despre demisia sub-secretarului de stat Symian prin fel de fel de manifestațiuni de bucurie.

O mare nesiguranță domnește în ceea ce privește pe bărbatul de stat, care va primi sarcina de a înlocui pe Clemenceau. Numele d-lui Ioan Bourgeois e cel mai pomnit, totuși sănătatea lui foarte zdruncinată lasă să se prevadă un refuz de a primi însărcinarea ca să formeze noul cabinet. Se mai vorbește de d-nii Briand, Poincaré, Pichon, Barthou; șansele d-lui Aristide Briand, fostul ministru al instrucțiunii publice par a fi serioase. Se crede în genere că d-nii Pichon și Barthou vor rămânea în viitorul minister. Mulți deputați doresc ca să se încredințeze portofoliul marinei d-lui Delcassé.

Programul noului guvern al Greciei. După știri din Atena, noul prim-ministru Rhalys a formulat următorul program politic: 1) Apropierea către Turcia. 2) Sporirea armatei. 3) Moștenitorul tronului și principii casei regale să părăsească funcțiile, pe cari le au în armată. 4) Economie pe toată linia. Rhalys va disolva camera numai în cazul când va obține consimțământul regelui pentru acest program.

După informațiunile primite, noul ministru Rhalys dorește în mod foarte viu o apropiere sinceră cu Turcia. Rhalys a fost în totdeauna un partizan al înțelegerii cu imperiul otoman, pe baza intereselor comune ambelor țări. În orice caz, guvernul grec pare a fi hotărât să înlăture ori ce cauză de neînțelegere cu Poarta și să ia imediat toate măsurile în stare de a arăta dorința sinceră a guvernului grec de a întreține relații cordiale cu Turcia.

Delegația parlamentului turcesc la Londra. Din Londra se anunță că grupul uniunii parlamentare pentru arbitraj a oferit alaltăieri membrilor parlamentului turcesc un mare prânz. Președintele Wardale, i-a urat bună venire și a exprimat urări pentru prosperitatea imperiului otoman. Lordul Courtney a amintit sentimentele de simpatie și de admirație a opiniei publice engleze pentru restabilirea constituției turce și exprimând și speranța, că toate primejdiile vor fi de acum înainte înlăturate.

Oprirea asociațiilor politice în Turcia. Camera turcească, în urma unei furtunoase discuțiuni, a adoptat cu 90 de vo-

acestea însă Papision recunosc pe tânăra și frumoasa fată.

D-le căpitan, zisei eu, aceasta e fiica argintariului Ali Hamdis din Kandanos...

— Bine! mă întrerupse Papision, și întorcându-se către fată zise: vino cu mine.

— Lasă-mă în pace! — strigă Aigija.

— Vă rog a mă ierta, domnule căpitan, zisei eu, fata are să meargă cu mine în Kandanos.

— Hoho! erupse Papision, aceasta vreau să o văz! Și cu acestea voi să prindă fata.

— În lături!, strigai eu, nu te atinge de fată, sau...

— Câne!! sberă căpitanul ca eșit din fire și ridicând pușca la ochi, ținti asupra mea. Pușca peeni, dar glonțul a tîns numai ușor obrazul stâng al meu în momentul următor trăsese un glonț, nimerind brațul stâng al căpitanului.

— Pe acolo îl drumul! — sberai către el și căpitanul se depărta la aceste cuvinte scrâșnind din dinți.

— Acum iute la drum — zisei către Aigija — până nu dă cineva peste noi.

După acestea luai mîrtul în spate și ambii merserăm cu pași iuți spre Kan-

turi contra 69 art. 4 al legii asociațiilor, prin care se interzic asociațiile politice naționale. Subsecretarul dela interne a apărut acest articol zicând că este necesar pentru unitatea otomană. Deputații greci și ai celorlalte naționalități și câțiva Turci au combătut articolul pe motiv, că va avea un efect contrariu.

Progresele economice și comerciale ale României.

Fără nici o exagerare, — scrie »Secolul« — ne putem mândri cu progresele economice și comerciale din ultimii ani.

O simplă comparație a importului și exportului nostru pe anul 1906 cu constatările statistice ale unor state, presupuse încă și astăzi cu mult mai înaintate decât noi, pune cu prisosință în evidență însemnătatea și mereu crescândă dezvoltare comercială a României în cei din urmă 8 ani, adică dela 1900 încoace.

În adevăr, statistica comerțului nostru exterior pe anul 1906 arată că totalul de afaceri — import și export — se urcă la 912 milioane lei.

Populațiunea noastră, după ultimul recensământ, fiind de 6.585 mil. suflete, totalul de 912 milioane reprezintă deci pentru fiecare cap de locuitor un schimb de 138 lei pe an. Acum șase ani, în 1903, schimbul nu era decât de 83 lei. Am dobândit așadar în șase ani un plus de 55 lei.

Dacă acum comparăm mișcarea noastră comercială pe cap de locuitor cu aceea a statelor din Europa, ajungem la constatări din cele mai îmbucurătoare. Comerțul exterior al țării noastre stă în fruntea tuturor statelor din Orient, chiar a celui vestit prin aptitudinile sale în negoț, Grecia. Intrecem chiar pe două popoare din extremul Occident al Europei, pe Spanioli și pe Portughezi. În fine două state cari au o dezvoltare agricolă și industrială mult mai veche și mai superioară nouă dispunând în același timp de o organizație comercială mai științifică, sunt întrecute de noi. Vorbim de Italia și Austria, cari nu fac de fiecare cap de locuitor decât un schimb anual de 127 lei.

O altă observațiune interesantă mai este faptul că deși în 1900 de fiecare cap de locuitor în Austro-Ungaria ca și în România se făcea un schimb de 83 lei anual, iar în Italia de 90 lei, superior deci nouă cu două puncte, în ultimii 6 ani România a făcut așa de mari progrese încât ocupă, în clasificația țărilor comerciale din Europa, locul al 7-lea, lăsând pe Italia și pe Austria în rândul al optulea și al noulea.

Aceste constatări, din cele mai îmbucurătoare pentru noi, sunt pline de învățăminte.

Solul României, după cum se știe, este extraordinar de bogat și înzestrat de la natură cu o mare putere de producțiune.

Pe lângă pământul prielnic pentru agricultură posedăm, în sub-sol, în foarte mari cantități, și combustibilul viitor al industriei.

Cu oarecari eforturi și continuitate am fi ca și Franța o țară economică prin excelență, am putea în scurt timp să satisfacem, numai cu produsele și fabricatele indigene, mai toate nevoile consumatorilor.

danos. În apropierea orașelului pusei mortul jos, fata îmi mulțămii cu cuvinte emoționante și — pe când ne despărțirăm, simțiam cum inimile noastre erau una...

Ce vrea să mai departe e lezne de găcit. Reîntorcerea mea la camarazi mi-a fost cu neputință, căci am ridicat arma asupra superiorului meu și știam ce mă așteaptă: un glonț sau spânzurătoarea. Aveam de gând să mă reîntorc în Corint, dar soartea Aigijeji mă ținea legat de locurile acestea.

— Emeric! — zise el după o scurtă pauză și patimă uitându-se drept în ochii mei și ținându-mă strâns de mână — »te rog ajută-mi!«. Tu apartii trupe de expedițiune și nu-ți va fi așa greu de-a scăpa fata din mâinile nemernicului Papision și de-a o duce la țarm. De acolo îmi voi duce mireasa în Corint. Te rog dar, te rog ajută-mi!«

Eu îl asigurai cum știam mai bine că-i voi împlini dorința, dar nici eu singur nu credeam că ar fi cu putință una ca aceasta.

Pe când ne despărțirăm era deja miezul nopții. — — — — —

(Va urma).

Prosperitatea statului, dezvoltarea unei agriculturi mai raționale, răspândirea de culturi noi, întemeierea durabilă a diferitelor industrii depind numai de inițiativa și energia agricultorilor, a fabricanților și comercianților noștri.

Dela Băi.

Basna (com. Târnavă-mică) Iul 1909.

De opt zile mă găsesc iarăși aici la Basna, la *băile sărate de iod și de brom*. Aci petrecusem anul trecut vreo cinci săptămâni, cu rezultate *satisfăcătoare* pentru un *reumatism muscular*, de care sufer din când în când, de vreo 3—4 ani. Pe când în anii trecuți, după băi ce făceam regulat, vara, în diferite localități balneare, tot mai sufeream la intervale, mai ales iarna, anul trecut l'am petrecut aproape fără suferințe, așa că nu am fost silit să-mi întrerup ocupațiile. Iată de ce am preferit și vara aceasta băile din Basna, deși distanța dela București până aci o facem cu trenul accelerat până la ultima stație, *Medias* (Medgyes) în 10 oare și dela Medias până în Basna, cu trăsura în 2 oare. Păcat că încă nu s'au gândit cei interesați a lega Basna cu o linie ferată vicinală cu linia principală Budapesta-Cluj-București.

Băile Basna sunt o prelungire, în direcție dela Nord spre Sud, a comunei-satului *Basna (Felső-Bajom)* cu stație de poștă, telegraf și telefon. Baia sau scaldă e situată la o înălțime de peste 280 metri deasupra nivelului mării, la poalele dealului »*Hohe Warte*«, într'un loc mai așezat, împrejmuit cu poteci umbroase potrivite pentru odihnă și plimbări chiar și pentru arșița de amiază-zi a soarelui dogoritor de Căptor. Altcum chiar de lângă baie se începe o prea frumoasă luncă, cu pajiste verde, care te înviează pe simțite, respirând un aer divin, bogat în ozon și în mirosuri de ierburi presărate cu miriade de flori de câmp, eventual de mirosul plăcut al fânului proaspăt. Acest aer e liber de fumul și de praful stațiilor climatice balneare, așezate în orașele sau în orașe cu circulație mai mare.

Lunca se termină de două părți într-o pădure întinsă de stejari și tufani, prin care te conduc în direcții felurite poteci, adevărat, cam primitive, dar neobosite, iar de-o parte pe dealul viilor, lucrate cu pricepere și bine orânduite. În imediata apropiere a băilor s'au făcut și plantații de brazi, cari amestecate cu pomi fructiferi, vor forma cu timpul un parc frumos.

Basna e o baie veche, cu mai multe izvoare de apă, tămăduitoare de felurite boli, ca: reumatism muscular și articular, tot soiul de arprinderi articulare, podagră, caries, nevralgii, cu deosebire *ischias*, paralizii de măduva spinării, tabes, urmări de frânturi de oase și de scrintituri; diateza urinară, sifilis, rachitism, boale scrofuloase de ghinduri și de ochi, anemie și boale femești.

Dintre izvoarele sărate ce conțin și *iod și brom*, menționez: izvorul Merkl, izvorul de sub *stâncă* (cel mai bogat și mai concentrat, izvoarele: Victoria, Ehrlich și Carol, care alimentează diferitele bazenuri de unde se transmite apa prin tuburi la diferitele localuri de băi. Se pot face *băi calde* de cadă (trei clase) cu prețuri între C. 1'80 și 1 C., *băi calde și reci de bazin*, în legătură cu băi de soare, cu prețuri între 60 și 24 fleri, băi de *nămol* împreunate cu băi de soare pe prețul de 1 C. băi calde de nămol în cabine (trei clase) cu prețuri între 2'80 și 2 C.

Intru cât băile sunt pe jumătate proprietate a comunității bisericești săsești din Basna, *preoții și învățătorii* de orice naționalitate și confesiune au redus de preț la băile calde de cade.

Taxa de cură, în care se socotește și plata muzicii, în comparație cu alte stațiuni balneare, e *moderată*: 8 cor. de persoană, 16 cor. pentru familie de 2 persoane, 22 cor. pentru o familie de mai multe persoane.

Comunic aci *analiza chimică a apei* din izvoarele principale și a *nămolului*, analizate făcute de profesorul Dr. Wilhelm Hánkó.

I. Analiza apei din izvorul *Ehrlich*, o cantitate de 1000 gr. conține: clorură de natriu 35,0489, *iod natriu* 0,0211, bromur de natriu 0,0492, clorură de calciu 0,8047, clorură de magneziu 0,5723, clorură de litiu 0,0054, clorură de caliu 0,0890, bicarbonat de calciu 0,405³, *bicarbonat de fier* 0,0959, bicarbonat de mangan 0,0012, silice 0,0638, dioxid de carbonat liber 0,5112. »Izvorul Ehrlich și Carol din Basna — zice Dr. Hánkó — întrec, încât privește cuprinsul de *iod, brom și sare* izvoară de renume european, ca cele din *Hall* (izv. Günther), Ivonicz Kreuznach...«

II. *Analiza nămolului* la o cantitate de 100 gr.

1) *Părți solubile în apă*: ferrum sulfuricum 4,0302 gr., calcium sulfuricum 7,2098 gr., magnesium sulfuricum 2,3295 gr., clorură de magnesium 1,8141 gr., clorură de calciu 1,2867 gr., sulfat de natriu 0,2232, clorură de natriu (sare) 68,9597 gr., acid silicic 0,1224, acid de humus 5,9737 gr. — suma 91,9793 gr.

2) *Părți insolubile în apă*, în cantități determinate: ceară și reșină, acid de humus, cărbune de humus, resturi vegetale.

3) *Solubile în acid salicic*: oxid de fer, calciu, magnesiul, natrium, calium, acid carbonat, acid culturat...

»Nămolul dela Basna« — zice același Dr. Hánkó — aparține nămolurilor ce conțin sare și fer. În patria noastră nu există alt nămol asemenea acestuia, așa de bogat în săruri solubile, sare, fer, acide organice. El are efecte escelente în boale femești, scrofuloză, paralizii, podagră, reumatism...«

Înși-ne vedem paralizici și ologi vindecându-se încetul cu încetul, înaintând zilnic dela purtarea în cărucioara la umbleturi în cărje și pe urmă la cel liber. »Cărjele lăpădate de oaspeții acestor băi și adunate de un arendaș de mai nainte sunt cele mai bune dovezi despre puterea vindecătoare a acestor băi...«

Locuințe. În jurul băilor se află peste 200 odăi în câteva vile și case, — cu prețuri zilnice dela 1 și 5 cor. Haine de pat și serviciu se socotesc separat. Mai sunt locuințe potrivite și în sat, care însă pe timp de ploaie, sunt incomode din cauza *noroiului* de pe strade, pe cari până acum nu s'a făcut nici un pavagiu. *Alimentarea* anul acesta *este mai scumpă* și mai rea, din cauza lipsei de concurență, fiind numai câte un restaurant — la băi — pentru creștinii și evreii; nici *muzica* nu e aleasă cu îngrijirea de anul trecut. În schimb administrația băilor își face datoria, pe cât iartă împrejurările și mijloacele, căutând a satisface dorințele publicului, fără deosebire de naționalitate și confesiune. Numărul oaspeților din ast an, până acum se urcă peste 500 persoane, între care Români peste 100, de pe la Blaj, Sibiu, Orăștie, Făgăraș, Câmpie și din România. — Români de toate profesiunile. Bine face cine poate să vină aci, cu bucătăria sa, căci *țărancile noastre din jur aduc la băi*, din prisosință, pui, lapte, unt, ouă și a.

Prof. V. Gr. Borgovanu.

Convocări.

P. T. membrii »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« din desp. Abrud-Câmpeni, precum și toți sprijinatorii cauzei culturale, se invită a participa la adunarea cercuală, ce se va ținea Duminecă în 1 August n. 1909 la 11 oare a. m. în comuna Bucium-șasa.

Program: 1. Participarea la serviciul divin. 2. Deschiderea adunării cercuale. 3. Raportul despre activitatea comitetului cercual, raportul cassarului și statorirea bugetului pe 1909/1910. 3. Alegerea unei comisii pentru încasarea taxelor și pentru înscrierea de membrii noi. 5. Disertațiuni populare, anunțate prezidiului cu 5 zile înainte de adunare. 6. Propuneri făcute conform statutelor. 7. Alegerea a 2 delegații pentru adunarea generală a »Asociațiunii«. 8. Verificarea procesului verbal și încheierea adunării.

Din ședința comitetului cercual, ținută la 28 Iunie 1909.

Romul Furdui,

direct. desp.

Demetriu Goia,

secret. desp.

Despărțământul Făgăraș al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« își va ținea adunarea generală Luni în 2 August (20 Iulie) 1909. (Ziua de Sf. Ilie în comuna Voila, la care sunt poftiți a participa toți membrii și sprijinatorii acestei instituțiuni.

Program: 1. La 8 oare a. m. serviciul divin în ambele biserici. 2. La 11 oare deschiderea adunării prin directorul despărțământului. 3. Raportul comitetului prin secretarul despărțământului. 4. Raportul cassarului. 5. Esmiterea alor 2 comisii pentru censurarea rapoartelor, înscrierea de membrii noi și încasarea taxelor. 6. Ceterirea eventualelor disertațiuni cari vor încurge la directorul cel puțin cu 2 zile înainte. 7. Rapoartele comisiunilor esmise. 8. Alegerea directorului în urma retragerii actualului director. 9. Închiderea ședinței.

Din ședința comitetului despărțământului, ținută în Făgăraș la 14 Iuliu 1909.

Directorul despărțământului:

Iacob Macaveiu,
vicar for.

STIRILE ZILEI.

— 10 Iulie v.

Itinerarul de vară al Maj. Sale. Din Ischl se anunță că la 18 August Maj. Sale va duce la Innsbruck, pentru o serbare sentenară din istoria Tirolului. De acolo ca pleca la Bregentz, unde va asista la o vsensiune a balonului Zeppelin. După aceea sau va reveni la Ischl sau se va duce la Viena, de unde după o odihnă de câteva zile va pleca la manevrele din Mocavia. Modificarea acestui itinerar de vară re aduce în legătură cu situațiunea posibilă

Deținerea unui preot român. Ziarul »Minerva« primește din Budapesta următoarele: Preotul Aurel Spătaru din Sacul, comit. Caraș-Saverin fusese chemat Marți să împărtășească pe un muribund. Când preotul și însoțitorul lui ajunseră în dreptul bisericii, ei fură acostați de un jandarm, care fără nici un motiv îi opri din drum și-i conduse la primărie, unde jandarmul i-a insultat în modul cel mai trivial, cu toate că preotul, arătând sfințele taine, comunicase jandarmului că se află în exercițiul funcțiunii sale. Cu toate protestele sale, preotul a fost ținut până a doua zi la primărie. Preotul a făcut arătare contra acestui abuz de putere.

Aniversare de tristă amintire. Miercuri, s'au împlinit 67 ani dela groaznicul incendiu, care în ziua de Sf. Martir Procopie, 8/21 Iulie 1842, a pus în mare parte a Lugojului românesc. Ambele biserici gr.-or. române — scrie »Drapelul« — au ars până în temelii, cea nouă, care în toată splendoarea întrupării sale e de perfecție artistică stăpâna pe atunci întreg orașul cu cele două turnuri de aramă înodată a-a de înalte ca acum, și cu ea biserica veche, biserica Sf. Nicolae, care și atunci ca și acum, era amintitoare vremurilor de mult trecute, în cari trăiseră strămoșii lugojenilor de azi. Imprejurul casei orașului și a bisericilor arseră încă 298 de case, încunjurate de disperarea locuitorilor, a căror locuințe și recolte au trecut în cenușe. Păreții afumați și cojiți, picturile prelinsc de flăcări și fum ale bisericilor noastre ne povestesc încă și azi de pustirile elementului, care în urmarea legilor a cauzat această catastrofă. Urmările ei și azi le simțim.

Studenții bulgari în Constantinopol. Alaltăeri au sosit în Constantinopol 300 de studenți bulgari. Studenții turci au aranjat în onoarea lor un banchet, în decursul căruia s'a cântat »Marselleza«, imnul turcesc și bulgar sărbătorindu-se uniunea și înfrățirea turco-bulgară.

Muncitorii englezi contra vizitei Țarului. În consiliul municipal al orașului Portsmouth s'au petrecut alaltăeri scene furtivoase cu ocaziunea discuțiunii asupra adresei de omagiu ce urmează a se preda Țarului. Încă înainte de a se citi textul acelei adrese, un membru al partidului lucrătorilor a dat citire unui protest împotriva oricărei manifestări de simpatie și omagiu pentru Țar. Protestul lucrătorilor a provocat o adevărată furtună. Se auzeau injurii la adresa Țarului. Scandalul luase proporții atât de mari, încât primarul a fost nevoit să recurgă la ajutorul poliției spre a evacua sala de ședințe.

Câți jidani avem? Feaia antisemită »Die Judentrage« din Viena, publică, după o statistică recentă numărul Jidianilor, împărțiați în diferitele colțuri ale lumii. Din statistica aceasta reiese, că numărul total al Jidianilor este circa 11 milioane. Din numărul acesta partea a cincina, adică 2 milioane și încă vre-o câteva mii, cade pe monarhia noastră. Numărul acesta considerabil al fililor lui Izael nu se poate atribui înmulțirii lor, ci emigrării din Rusia, cu ocaziunea revoluției și din România, unde drepturile lor sunt mai restrânse.

Procesul »antimilitariștilor« din Praga s'a terminat alaltăeri după o durată de 22 zile. Din cauza materialului abundent al acuței și apărării și din cauza numărului mare al acușărilor sentința se va pronunța deabia la 31 a. l. c.

Președintele camerei comerciale, conz. reg. d-l Wilhelm Paul a plecat pentru mai multe săptămâni în străinătate.

Gorkij nu e expulzat din Italia. Din Roma se anunță, că scriitorul rus Maxim Gorkij petrece de prezent pe insula Capri. El duce o viață foarte retrasă, primind numai pe cei mai buni prieteni ai săi. Știrea despre expulzarea lui Gorkij nu e adevărată, poliției italiene nici prin gând nu i-a trecut să expulzeze pe scriitorul rus de pe teritoriul Italiei.

Recolta României. Din București se anunță, că recolta anulului acestase prezintă ca una dintre cele mai excelente ce le-a avut până acum. Cu deosebire grâu, care este baza bogăției agricole, se prezintă în condițiuni excepțional de bune, atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ. Localitățile unde grâu e mai slab, sunt așa de puține încât nu contează față de marea majoritate a localităților unde recolta este excelentă. Transacțiile au și început să se încheie și deja vagonul de grâu a ajuns la 2250 și 2300 lei, preț excepțional de bun și care are încă tendința spre urcare. Recolta grâului din anul acesta mai are și avantajul de a fi superior celui din Ungaria, Rusia și peninsula Balcanică, unde nu numai că recolta este foarte mică, dar și calitatea ei e cu mult mai inferioară. Porumburile de asemenea se prezintă, în mare majoritate a localităților în condițiuni foarte bune, și se speră într-o producțiune abundantă.

Millionară contrabandistă. Autoritățile americane au intentat proces penal soției multimilionarului Chesbrough din Boston, care a încercat să introducă prin contrabandă un colier de mărgăritare în valoare de 100.000 franci.

De șaptesprezece ori însurat. Johnson alias John Madson, un bărbat în vârstă de 55 ani, care înainte cu câteva zile a fost pedepsit în New-York cu închisoare de 7 ani pentru că s'a căsătorit de mai multe ori, înainte de a-și începe pedepsa a dat publicității un document interesant mai ales din punct de vedere psihologic. Acest document cuprinde în sine numele a 17 femei, cu cari s'a căsătorit el începând din anul 1905 și pe cari apoi le-a părăsit. Dela fiecare din ele a luat câte 2000—10.000 franci; după ce pune mâna pe bani o părăsise pentru ca să se cunună cu alta.

Lemne de fag pentru ars. În cancelaria oficiului forestier din comuna Apața se vor vinde în 7 August n. la 10 oare a. m. pe calea licitațiunii publice 3100 metri cub. lemne de fag. Prețul de strigare pentru un metru cub. este 3 cor. Vadiul 450 cor. Ofertele în scris să se prezinte înainte de începerea licitațiunii verbale. Detalii se pot căpăta la administrația forestieră a comunei Crizbav cu sediul în Brașov.

Muzică la promenadă. Măne, Sâmbătă la oarele 5½ orchestra orașului va concerta la promenada de jos.

O anchetă sanitară moastră în București. O anchetă sanitară, am putea zice monstră, — scrie »V. N.« — a fost ordonată astăzi Joi de către d. dr. H. Botescu, ajutor de primar al capitalei, pe la debitele de alimentare. Întreg aparatul sanitar veterinar și medical al comunei a fost risipit în toate regiunile Capitalei în acest scop. Cele descoperite întrec toate revelațiunile alarmante ale anchetelor anterioare. S'au confiscat substanțe alimentare și alte obiecte în număr extraordinar de mare. La serviciul sanitar al comunei se depuse seră azi dimineață câteva probe din aceste confiscări: cratițe cu rugina de un deget pe ele, cărnuri cu viermi de 2—3 centimetri lungime, băuturi falsificate cu esențe primejdioase, pâni mucegăite, alimente preparate vechi cu mirosuri pestilențiale și tot soiul de comestibile adânc alterate.

Pentru Români, cari doresc să viziteze băile dela Tușnad recomandăm camerele de închiriat din vila Stănescu. E casă românească cu parc frumos în curte și în grădină, așezată între »Kursalon« și parcul Stănescu. Locuința e sănătoasă căci

bolnavii au fost și sunt excluși din ea. A se adresa proprietarului Dr. Iosif Blaga, în Tușnad-Fürdő.

Internatul Pavelian de fetițe în Beiuș.

Publicare de concurs.

Se publică concurs pentru primirea elevelor solvente până în ziua de 15 August st. n. a. c.

Pe un an școlastic pentru o elevă se plătește pentru întreținere și uniformă 350 coroane în două. sau cel mult 4 rate egale anticipative, adică: la 1 Septembrie, 15 Noembrie, 1 Februar și 15 April.

Pentru suma amintită primesc elevetele în internat: proviziune întreagă: locuință, vîpt, încălzit, luminat, spălat: educațiune religioasă-morală; instrucțiune specială în studiile prescise pe cl. I-IV elem. și IIV civ., în declamare, cant, diferite deservități, lucru de mână, economia casnică. În fiecare zi în anumite oare au conversații și instrucții în limba română, maghiară și germană; la dorință expresă, și din limba franceză. Primesc uniformă: o haină, o șurță în formă de haină și pentru folosință o pălărie de iarnă și una de vară, o manta de iarnă.

Didactrul anual: Pentru școalele elementare 6 cor. Pentru școala civilă a internatului se solvesc taxele: Didactrul anual 12 cor. — Taxa de înscriere 4 cor. Pentru fondul de penziure 30 fil. Pentru testimoniu 2 cor. — Pentru program 1 cor. Pentru folosirea hainelor de gimnastică 2 coroane.

Pentru instrucțiunea și folosirea pianului sau cimbalului, — câte 1½ oare la săptămână instrucție și în fiecare zi ½ oară exercițiu — se plătește 65 cor; pentru limba franceză 20 cor. Toate aceste în 2 rate egale: la începutul și la mijlocul anului școlastic.

Taxele pentru instrucțiune la violină și limba latină se solvesc directe instructorilor.

Elevetele mai au să supoarte speșele pentru cărțile trebuincioase, material de lucru de mână, de clasă — cl. I. 8 cor., II 12 cor., III 13 cor., IV 20 cor pe an — pentru materialul de scris, de desemn, pentru alte diferite lucruri, și intrucție în dans.

Toate acestea nu sunt cuprinse în suma anumită de 350 cor.

În internat se primesc: eleve de I—IV clasă civilă, cari vor cerceta școala civilă publică a internatului; și eleve pentru I—IV. clasă elementară, cari vor cerceta școala elementară de stat din loc.

Petițiunile au de a se instrui: 1. Cu carte de botez. 2. Testimoniu școlar. 3. Atestat medical. 4. Atestat de revaccinare.

Elevetele primite au să aducă cu sine: Albituri și fuste din fiecare câte 6. Din fuste 3 au să fie din barchet colorat. — 12 părechi de ciorapi negri. — 12 batiste. — 1 umbrelă mare. — 2 părechi ghete înalte de tot nouă. — 1 manta de primăvară de culoare vîntă sau neagră. Haine de casă: 2 din creton, 2 din barchet și 1 din stofă de iarnă, de tot durabile, o bluză albă din pânză sau piquet, 1 plapomă cu 2 învâltitoare. 2 perini cu 4 fețe albe. 2 șurțe în formă de haină și 1 maramă de iarnă. 2 cearsăfuri. 6 ștergare. 2 pieptini, 1 rar 1 des. 1 perie de haine 1 perie de dinți.

Afară de acestea 1 saltea de mărime regulată, 1 față de masă cu 6 servete, cari vor servi pentru eleve până vor fi în internat, dar nu se vor da înapoi. Asemenea 2 perii de ghete, săpun, praful de dinți. Elevetele din clasa II, III și IV. să-și aducă câte 1 ramă rotundă pentru brodat.

Fiecare elevă să aducă cu sine în două exemplare conscrierea tuturor obiectelor, cari au să fie bine însemnate cu cerneală chimică, cu numărul care-i va primi indicat dela direcțiunea internatului.

Elevetele primite au să se prezinte la internat din 6—7 Septembrie 1909.

Beiuș-Belényes, la 20 Iulie 1909.

Direcțiunea internatului Pavelian de fetete.

ULTIME ȘTIRI.

Viena, 23 Iulie. Guvernul ungar a remis ministrului finanțelor comun declarațiunea sa relativ la proiectul de constituție pentru Bosnia. La începutul lunii Septembrie se va ținea un consiliu de miniștri la care vor participa ambele guverne spre a lua hotărâre definitivă în această privință.

Viena, 23 Iulie. Ministrul de război a cumpărat două baloane Lebaudy. Fiecare balon are un motor de 100 cai putere.

București, 23 Iulie. Eri seara a încetat din viață vechiul și distinsul ziarist român George Ventura în etate de 69 ani. Inmormântarea se va face mâne Sâmbătă.

Athens, 23 Iulie. Regele și primul ministru au hotărât să introducă în programul noului guvern câteva puncte cerute de partidul militar, aceasta pentru a liniști populația. Aceste puncte sunt: Desființarea comandamentului suprem al armatei. Îndepărtarea membrilor familiei regale din armată și flotă. În administrația comunală vor face economii spre a înlesni reorganizarea armatei.

Paris, 23 Iulie. Președintele Fallières a hotărât să ofere d-lui Bourgeois misiunea de a forma cabinetul. În caz de refuz din partea d-lui Bourgeois, se pare că d-l Briaud va fi însărcinat a forma cabinetul. Se crede că majoritatea membrilor cabinetului Clemenceau își vor păstra portofoliile. Rămânerea la externe a d-lui Pichon pare în tot cazul sigură.

Madrid, 23 Iulie. Din Mellila se anunță că lupta de Miercuri a durat 16 ore. Spaniolii au avut 30 de morți și 56 răniți. Fiascul armatei spaniole la Mellila a produs aici o enervare generală. Joi seara s'au făcut demonstrațiuni violente contra guvernului. Femeile au pătruns în gara de sud spre a împiedeca plecarea trenurilor militare. A trebuit să intervină poliția și jandarmi spre a împrăștia femeile.

Demonstrațiunile se repetă și în provincie. Rudele soldaților cari pleacă la Mellila au încercat să oprească trenul. Mai multe persoane au fost rănite. Poliția a operat 18 arestări.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar M. Strajanu. Bucuresci I. V. Socacu. Se pot procura prin librăria A. Mureșianu. Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvînt în cuvînt și însoțită de analiza tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasialii, cari au fost nevoiți până acuma a utiliza traduceri straine, de sigur se vor bucura de această carte.

„Compassul Românesc“ de N. P. Fetrescu partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria gazetei Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 2) bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Râm.

Redactor respons.: Victor Branisce.

Aducem la cunoștința On. public, că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din strada Gareii Nr. 25 pe lângă schimbul mediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 10 fl.	½ litru — fil.
Borpatak	" 12 "	" — "
Matild	" 16 "	" 14 "
Borhegy	" 10 "	" — "
Boross	" 12 "	" — "
Előpatak	" 16 "	" 14 "

Fehérkő	" 16 "	" 14 "
Felsőrakos Mária	" 16 "	" 14 "
Kászón Salutaris	1 litru 16 fl.	½ litru 14 fil.
Horgász	" 16 "	" 14 "
Repati	" 16 "	" 14 "

Borszék	" 28 "	" 22 "
Sztojka	" 28 "	" 22 "
Boholt	" 26 "	" 22 "
Hargitta	" 26 "	" 22 "
Székely-Selters	" 26 "	" 22 "

La cumpărare de 25 sticle oferim Borvizuri acasă. — **Apelăm la sprijinul On. public** Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479.81—150

Telefon Nr. 364.

**Dela librăria „GAZETEI“ Braşov
se pot procura următoarele cărţi**

(La cărţile aici înscrise este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

Răznovanul: „Popasuri vânătoareşti“	1 50
Bărsan: „Visuri de noroc“	2—
Negoescu: „Fabule şi fabulişti“	1 25
Slavici: „Vatra părăsită“	2—
„Din bătrâni“	2 50
Sandru Aldea: „Două neamuri“	1 50
Razetti: „Epigrame“	1 50
Mera: „Din lumea basmelor“	3 50
Cioflec: „Doamne ajută-ne“	1 50
Livescu: „Floarea Marin“	1 50
Lecca: „Poezii“	1 50
Popp Vasiliu: „Domniţa viorioasă“	2—
„Ris şi plâns“	1 50
Sudoveanu: „Soimii“	1 50
„Dureri înăbuşite“	2—
„Crisma lui Moş Precup“	2—
Alexandrescu: „Versuri“	1 25
Brătescu: „Nuvele“	1 50
Bolintineanu: „Poesii“	1 50
Negruii: „Proză“	1 50
Constanţa Hudoş: „Frumos“	1 50
Ispirescu: „Basme“	1 50
Gorun: „Taina a şasea“	1 50
Leca: „Tainele cerului“	1 50
Pann: „Povestea Vorbei“	1 50
Negoescu: „Fabule“	1 21
Livescu: „Nu se cuvine“	1 50
Jules Brun: „Moşnegul de la munte“ (roman)	1 50
Bărsan: „Popasuri vânătoareşti“	1 50
Becescu: „Stefan cel mare“	Cor. — 50
Coatu: „Din viaţa ţărănească“	1 50
Sadoveanu: „Mormântul unui copil“	2—
„La noi în Viişoară“	2—
Urechia: „In Buceci“	1 50
Dauş: „Doamna Oltea“ teatru	1—
Alexandri: „Poesii“	1 50
Iorga: „Negotul şi meşteşugul“	2 50
Popovici Aurel: „Vorbe înțelepte“	1 50
Pelrescu N. Petra: „Ilie Marin“	1 50
Smarca: „Corbul cu pene de aur“	2 50
Boureaanu: „Povestiri din copil.“	1 50
Alexandri: „Poesii“ (30 bani porto)	1 50
„Teatru“ I, II, III & „Proză“	1 50
„Teatru vol. I. II. III. și IV. & „Proză“ opere compl.“	1 50
Bratescu Voineşti: „Nuvele și schițe“	1 50
Alexandrescu: „Versuri și proză“	1 25
Bolintineanu D.: „Opere compl.“	1 50
Creangă: „Opere complete“	1 50
Beldiceanu: „Chipuri de la mahala“	1 50
Eminescu: „Literatura populară“	1 50
„Geniu pustiu“	2—
„Scrieri politice și literare“	2—
Filimon: „Cioocii vechi și noi“	1 50
Negruii: „Opere complete“	1 50
Odobescu: „Opere complete“	1 50
Cunțan Maria: „Poezii“	1 25
Chendi Ilarie: „Preludii“	2 50
„Fragmente“	2 50
Grigorovitză: „Chipuri și graiuri din Bucovina“	2 50
Hudoş Constanța „Frumos“	1 50
Iorga: „Istoria Românilor în chipuri și icoane“	2 50
„Gânduri și sfaturi“	1 50
„Neamul românesc în Bucovina“	1 50
„Cuvinte adevărate“	2 50
„Sate și mănăstiri“	2 50
S. Nădejde: „Robia Banului“	2—
„Patini“	2—
Speranța: Teatru sătesc „Mireasa“	— 50
„Curcanii“	— 50
„Lângă Pământ“	— 50
Tănăsescu: „Teatru de școală“	1—
Slavici: „Manea“	2 50
A. O. Maior: „Biblioteca copiilor“ vol. I. și II. &	1 60
Elena Farago: „Versuri“	1 50
Bolcaş: „Navăliiri bart-are“	1—
Ciocărlan: „Traiu nostru“	1 50
Iosif St. O.: „Credințe“	1 50
Jules Brun: „Moşnegul dela munte“	1 50
Coşbuc: „Fire de tort“	2—
„Povestea unei coroane de oțel“	1 50
„Săcontala“ Traducere liberă după Calidasa	5—
„Cântece de vitejie“	1—
Cujbă: „Povestiri din copilărie“	2—
Caragiab: „Note și schițe“	2—
Al. Florini: „Povești populare“	2—
Iosif: „A fost odată“	1—
Moruzi: „Ruși și Români“	Cor. 1 50
H. Petrescu: Maxim Gorki nuvele“	Cor. 1—

Ciura: „Icoane“	1 20
Stelian Rusu: „Foiletoane“	1—
Bărsan Z.: „Ramuri“	2—
Bontescu: „Ego“	1 70
Carmen Silva: „Valuri alinate“	1 50
„Povestiri din răsbou“	2—
„Amintirile Căpraru-lui Ghiorghita“	2—
Delatimana: „100 basme“	2 50
Gârlean Emilgar:	1 50

**„Sătmăreana“,
instituit de credit și economii, societate pe acții.**

Concurs.

„SĂTMĂREANA“ instituit de credit și economii societate pe acții publică concurs pentru un **post de practicant** pe lângă un salariu anual de 840 cor. și locuință gratuită în localul institutului.

Reflecții au să documenteze că au absolvit cu maturitate o școală comercială superioară și că posed deplin în scris și vorbire limba română, maghiară ev. și germană.

Practicantul ales are să-și ocupe postul imediat după alegere sau cel mult **până în 1 Septembrie st. n. a. c.**

După un an de serviciu de probă prestat spre îndestul re practicantul va fi numit oficial cu salariu de 1200 coroane și adaus de salariu în înțelesul statute'or.

Recursele se vor trimite până în 8 August st. n. la adresa institutului în Seini-Szinérváralja.

Seini, la 20 Iulie 1909.

(664,1—3)

Direcțiunea.

Nr. 120—1909

Publicațiune.

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de canalizare la edificiul gimnazial și al școlii comerciale din loc (Strada Prundului 2 și Șirul Bisericii 5) se va ținea licitațiune cu oferte și verbală în **14/27 Iulie 1909 la 10 oare a. m.** în cancelaria Eforiei școalelor centrale gr. or. române din loc.

Până în 13/26 Iulie a. c. se pot înainta și oferte închise, la cari să se alătore vadiul de 10%.

La licitațiune verbală încă se recere depunerea unui vadiu de 10%.

Planurile și condițiunile să pot vedea în cancelaria Eforiei școlare în fiecare zi dela 9—12 și 3—6 oare.

Braşov, 3/16 Iulie 1909.

Eforia școalelor centrale gr. or. române din Braşov.

Prețurile cerealelor din piața Braşov

Din 28 Iulie 1909.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor 5
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	26 —
"	Grâu mijlociu	25 —
"	Grâu mai slab	24 —
"	Grâu amestecat	18 —
"	Săcară frumosă.	14 —
"	Săcară mijlocie.	13 —
"	Orz frumos	10 —
"	Orz mijlociu.	9 —
"	Ovăș frumos.	8 —
"	Ovăș mijlociu	7 —
"	Cucuruz	12 —
"	Mălaiu (meiu)	1 —
"	Mazare.	20 —
"	Lințe	28 —
"	Fasole	12 —
"	Sămēntă de in	20 —
"	Sămēntă de cânepă	18 —
"	Cartofi.	3 —
"	Măzărice.	— —
1 kilă	Carne de vită	1 16
"	Carne de porc	1 40
"	Carne de oarbece.	— 96
0 kil	Său de vită prospăt	42 —
"	Său de vită topit	60 —

Reprezentanța generală a societății pe acții pentru înzestrarea fetelor și pentru asigurări pe viață și-a mutat cancelaria în Strada Vămii Nr. 28, etajul I. Telefon 351.

(657,3—8.)

Cursul la bursa din Iena

Din 22 Iunie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 50
Renta de corone ung. 4%	12 95
Impr. câșt. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 50
Impr. câșt. fer. ung. în argint 4%	92 80
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Impr. ung. cu premii	199 50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	142 70
Renta de hârtie austr. 4 1/10	96 95
Renta de argint austr. 4 1/10	5 —
Renta de aur austr. 4%	1 7 50
Renta de corone austr. 4%	95 90
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 70
Losuri din 1860	161 75
Acții de-ale Băncei ung. de credit	1769 —
Acții de-ale Băncei austr. de credit	753 —
Acții de-ale Băncei austro-ung.	638 —
Napoleondori.	9 05
Mărci imperiale germane	117 22 1/2
London vista	239 67 1/2
Paris vista.	95 22 1/2
Neto italiene.	94 95

Cursul pieței Braşov

Din 28 Iulie n. 1909

Bancnote rom. Cump. 18.96	Vend. 9 04
Argint român	18 80
Leu turcesc	21 40
Sens. fonc. Albine 5%	100 —
Ruble Rusești	2 51
Napoleondori.	19 —
Garbeni	11 20
Mărci germane	11 17

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Ad Nr. 116—1909.

Publicațiune.

Lucrările de canalizare, necesare la Cimitirul Bisericii Sf. Nicolae și la casele Nr. 1, 2 și 3 din Piața Prunsului și Nr. 49, 51 și 53 din Strada Prundului — să dau în întreprindere pe cale de licitație publică verbală și cu oferte scrise, care se va ținea **Duminecă în 19 Iulie st. v.** (1 August st. n.) a. c. la oarele 10 a. m. în sala de ședințe a Comitetului parohial dela Bis. Sf. Nicolae din Braşov-Scheiu.

Planurile și devizele se pot consulta la d-l Epitrop **ANDREI LUPAN sen.**, Strada Căcova de sus Nr. 4. Braşov, în 10 Iulie 1909.

Comitetul parohial al Bisericii române ort. răs. de la Sf. Nicolae (663,1—3.) în Brassó (Braşov).

Moşie de vânzare.

În comuna Panic (Pányik) comitatul Clujului este o moşie de vânzare de 176 jugăre catastrale — fânaş și pădure.

Ofertele le primeşte d-nul avocat Dr. Octavian Rusu jurisconzultul institutului „Albina“ în Sibiu (Nagyszeben.)

(652,6—6.)

De închiriat.

O Vilă în NOA situată la loc foarte frumos mobilată, toate cele necesare pentru bucătărie este de închiriat.

A se adresa Braşov, Strada Castelului Nr. 94, parter în NOA la **Micu**, pădurar orăşenesc. (661,2—2.)

TIPOGRAFIA

A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute escuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE

ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,

LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ

DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ

DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE

pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,

Circulare, Scrisori.

Coverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,

INDUSTRIALE, de HOTELURI

și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etajul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Braşov.